

Konstitutionsutskottet

Ink 2009-12-28

Dnr 050-1062-2009/10

Stockholm 2009-12-25

Begäran om granskning av statsrådet Beatrice Ask beträffande hennes tjänsteutövning och handläggning av regeringsärendet om Sveriges ratificering av konventionen mot människohandel som utarbetats inom Europarådet.

Grov brottslighet ska alltid bekämpas. Mycket av finansieringen av den grova brottsligheten sker genom gränsöverskridande brottslighet så som narkotikahandel och människohandel, s.k. trafficking. Detta är också en uttalad målsättning hos regeringen. Så här står det i budgetpropositionen för 2010:

*"För att polis och åklagare på ett effektivt sätt ska kunna bekämpa gränsöverskridande brottslighet som människohandel och terrorism förutsätts en nära samverkan med berörda myndigheter i andra länder och ett aktivt deltagande i det internationella samarbetet"*¹.

Sverige undertecknade 2005 den nyöppnade konventionen om bekämpande av människohandel (CETS 197). Det har nu gått fyra och ett halvt år sedan det svenska undertecknandet men ratificeringen dröjer. Orsaken uppges vara att en ratificering fordrar en ändring i sekretesslagen. En utredning har utarbetat ett förslag till en sådan ändring och utredningen har remissbehandlats. Men ännu i propositionsförteckningen för riksmötet 2009/10 saknades propositionen. Ändringen är okontroversiell i riksdagen vilket framgått av flera debatter i kammaren. Regeringen har haft möjlighet att agera genom en särskild proposition i detta ärende. En annan möjlighet hade varit att regeringen lagt in frågan i andra propositioner av näraliggande innehåll, t ex i samband med den stora sammanläggningen av sekretesslagar i samband med prop. 2008/2009: 150 Offentlighets- och sekretesslag.

Vi ber därför konstitutionsutskottet granska om regeringens agerande oriktigt fördröjt eller försummat möjligheten att föreslå riksdagen den nödvändiga lagändringen och därpå ratificering av konventionen i enlighet med RF 10: 2 st 1. Granskningen bör också söka svar på frågan om hur agerandet i detta ärende står i förhållande till målsättningen om ett aktivt deltagande i det internationella samarbetet i dessa frågor.

Vi bilägger två dokument som erinrar om hur riksdagens Europarådsdelegation handlat i syfte att få fram en proposition från regeringen till riksdagen under 2009.

Björn von Sydow

Carina Hägg

¹ Prop 2009/10:1 utgiftsområde 4, sid 19

PM

2008-09-10

Anteckningar förda vid uppvaktning hos justitieministerns statssekreterare tisdagen den 9 september 2008

Närvarande:

från justitiedepartementet: Magnus Graner, statssekreterare
Maria Hölcke, rättssakkunig

från delegationen: Björn von Sydow (s) v ordf
Carina Ohlsson (s)
Carina Hägg (s)

Uppvaktningen syftade till att få besked om när Sverige kan tillträda Europarådets konvention om bekämpning av människohandel som öppnades för undertecknande under toppmötet mellan stats- och regeringschefer i maj 2005. Även Sverige undertecknade dokumentet.

Bakgrund

För att Sverige ska kunna ratificera konventionen krävs en ändring av 9 kap. 16 § sekretesslagen i syfte att skydda uppgifter om brottsoffrets privatliv under domstolsförfarande. Ändringen består i att ett tillägg av brottet människohandel läggs till i uppräknningen i 9 kap. 16 § första stycket sekretesslagen.

Regeringen tillkallade i december 2005 en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av bestämmelsen om människohandelsbrott m.m. (dir. 2005:152). Regeringen beslutade om tilläggsdirektiv dels den 31 maj 2007 (dir. 2006:78), dels den 20 juni 2007 (dir. 2007:88). Utredningen som antagit namnet Utredningen om människohandel m.m. (SOU 2008:41) överlämnades till justitieministern i april 2008. Utredningen är på remiss och remisstiden utgår den 3 oktober 2008.

Uppvaktningen

Uppvaktningens inledning blev dramatisk. Kv. Rosenbad utrymdes, så också den uppvaktande delegationen. Efter viss möda lokaliserades statssekreteraren på återsamlingsplatsen Jakobsgatan och en inledande redogörelse för delegationens önskemål kunde framföras. Den oidentifierade väska som utlöst pådraget kunde efter ca 15 min identifieras och uppvaktningen kunde slutföras under mer ordnade former i statssekreterarens rum.

Företrädare för riksdagens delegation till Europarådet överlämnade en skrivelse (Bilaga) och uttalade sin starka önskan om att den lagändring (kap. 9 16 § sekretesslagen) som är en förutsättning för att Sverige ska tillträda

Europarådets konvention om bekämpning av människohandel skyndsamt måtte genomföras. Delegationen önskade därför få ett besked om tidsplan för när en proposition kan lämnas till riksdagen och när lagen kan träda ikraft. Delegationen framhöll som sin mening att det är mycket viktigt att Sverige i god tid före EU:s ordförandeskap har genomfört lagändringen och att konventionen har ratificerats. Skulle så inte vara fallet är risken stor att både statsministern och justitieministern får ägna mycket tid åt att svara på frågor om just detta under ordförandeskapet

Att konventionen inte kunnat ratificeras till det nu löpande ordförandeskapet i Europarådets ministerråd är pinsamt med hänsyn till Sveriges höga profil i just dessa frågor. Flera ledamöter har också av kolleger från andra parlament fått frågor om varför ratificeringen dröjer.

Statssekreteraren hävdade att det i sak inte finns någon annan uppfattning inom departementet men hänvisade till behovet av en översyn av den straffrättsliga bestämmelsen gällande människohandel och anknytande lagstiftning. Av resursskäl hade departementet fört över frågan till den utredning som haft till uppgift att göra översynen. Statssekreteraren försäkrade att departementet arbetar med saksområdet men ville inte ange någon tidsplan innan remissvaren kommit in. Statssekreteraren framhöll på nytt att det i sak inte finns någon åsiktsskillnad utan att departementet arbetar med frågan och att det vad gäller den lagändring som behövs för ratificeringen mest handlar om en teknikalitet.

Från delegationens sida påmindes om att just argumentet att man arbetar med frågan brukar användas av USA som en förklaring till att man inte tillträtt vare sig Kyoto-avtalet eller FN:s barnkonvention. Det som för departementet framstår som en teknikalitet är för den svenska Europarådsdelegationen en mycket viktig symbolfråga.

En överenskommelse träffades om att hålla varandra informerade om

- en ev. motion i anslutning till skrivelsen 2007/08:167
- remissutfallet (ca 10 oktober) och departementets syn på möjligheten att ändå få fram en proposition i tid för att tillträda konventionen den 1 juli 2009

Trots arbetssituationen i departementet lovade statssekreteraren att konventionen skulle ratificeras under innevarande mandatperiod.

Uppdrogs åt Carina Hägg att ta fram ett utkast till motion som grund för en fortsatt diskussion.

Bilaga

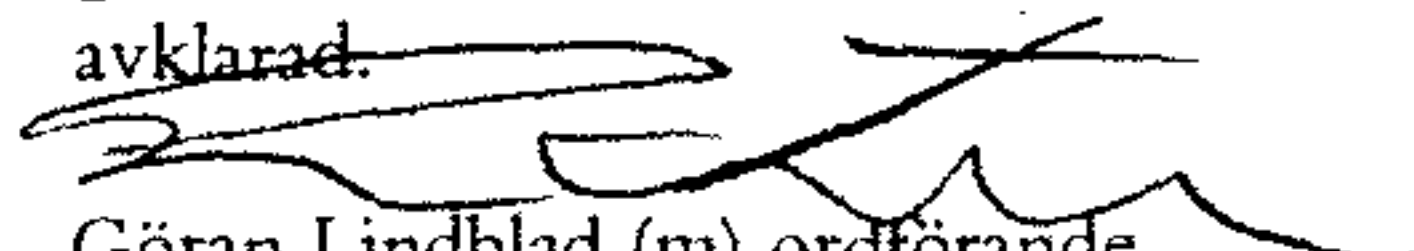
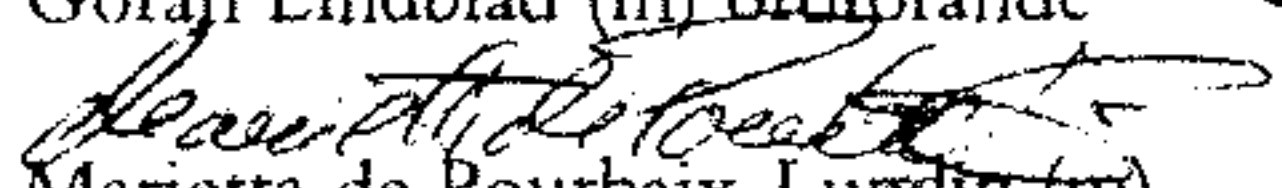
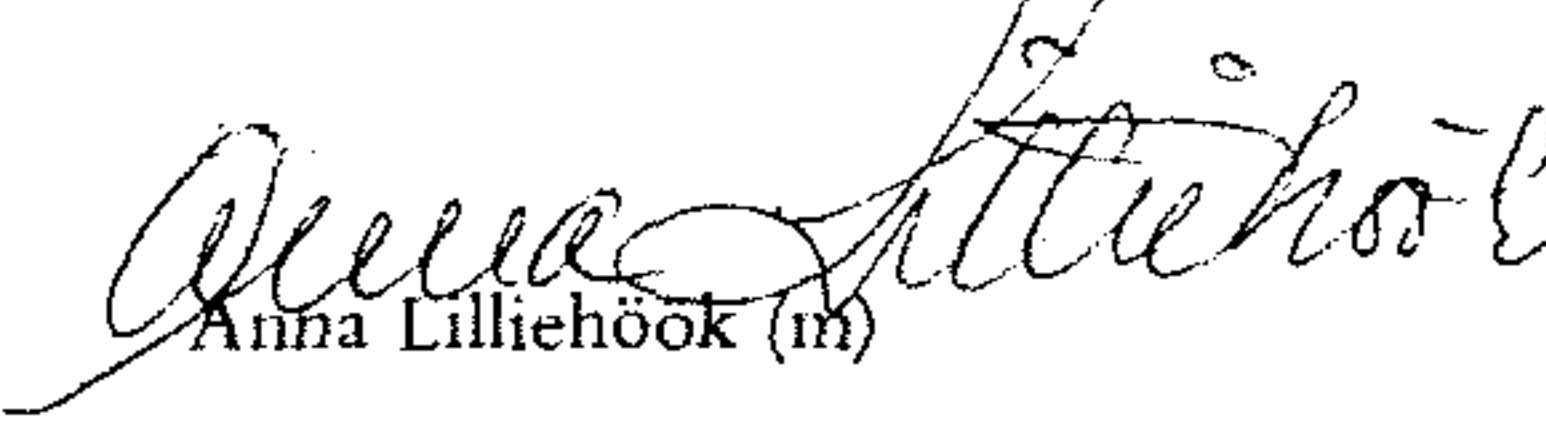
PM 2008-09-02

Till justitieminister Beatrice Ask

Vid Europarådets tredje toppmöte mellan regerings- och statschefer i maj 2005 undertecknade Sverige den nyöppnade konventionen om bekämpning av människohandel (CETS 197). Europarådets parlamentariska församling hade i sitt yttrande tidigare samma år med tillfredsställelse noterat att konventionen anger människohandel som ett brott mot de mänskliga rättigheterna.

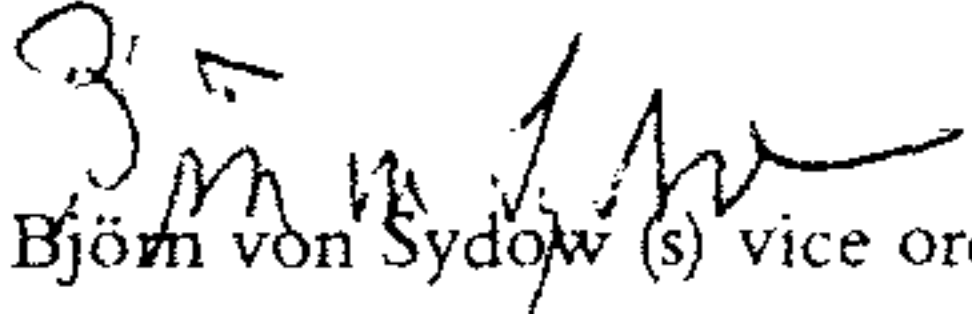
Det har nu gått 2½ år sedan det svenska undertecknandet men ratificeringen dröjer. Den har förhalats av två regeringar. Orsaken sägs vara att regeringen inför en ändring av den aktuella lagen tillsatt en utredning som givits ett mer omfattande uppdrag och att detta har försenat hela processen. Men det handlar enbart om en lagändring som krävs för att Sverige ska kunna tillträda konventionen.

Den svenska Europarådsdelegationens presidium förde samtal med ett flertal svenska EU-parlamentariker den 4 juni 2008. Dröjsmålet med den svenska ratificeringen beklagades. Internationellt intresserar sig allt fler för den svenska prostitutionslagen och trovärdigheten tar skada om en lagändring tar flera år att genomföra. Deltagarna vid mötet i Bryssel beslutade om en gemensam uppvaktning av justitieministern i början av hösten för att framföra som vår syn att ratificeringen av Europakonventionen om bekämpning av människohandel måste prioriteras. Dröjsmålet är pinsamt eftersom detta är en fråga där Sverige hållit hög profil. Det är än mer pinsamt att ordförandelandet i Europarådet inte klarat av ratificeringen och det blir genant under det svenska EU-ordförandeskapet om ratificeringen då inte är avklarad.

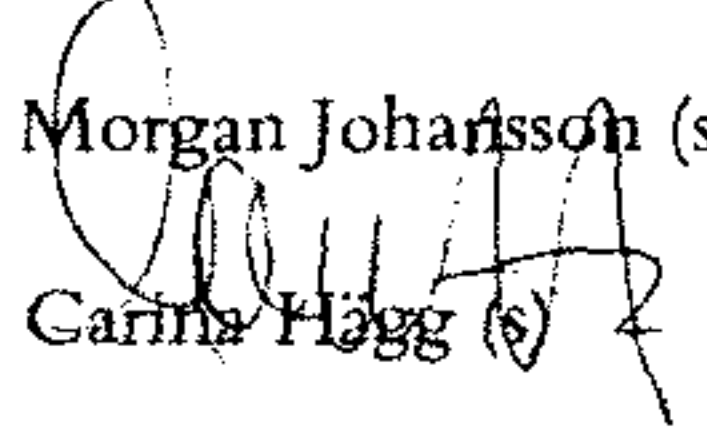

Göran Lindblad (m) ordförande
Marietta de Pourbaix-Lundin (m)
Anna Lilliehöök (m)

Kent Olsson (m)

Tina Acketoft (fp)

Björn von Sydow (s) vice ordf.

Carina Ohlsson (s)

Morgan Johansson (s)

Carina Hegg (s)

Michael Hagberg (s)

Maryam Yazdanfar (s)